

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4421201872
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4421201872.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

F. súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Y. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky Bc. V. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/XX, XXX XX X. B., zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s.r.o., so sídlom Ernestova bašta 2, 940 01 Nové Zámky, a otca J. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX H. pri L. XXX, zastúpeného splnomocneným zástupcom JUDr. Liborom Hetmerom, bytom Turecká 49, 940 61 Nové Zámky, o návrhu matky na zákaz styku s maloletým dieťaťom a pozbavenie otca výkonu rodičovských práv, o zúženie styku, o návrhu otca na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, o rozšírenie styku, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky č. k. 16P/27/2021-594 zo dňa 26.09.2022 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., V. a VI. **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom výrokom I. návrh matky na zúženie styku otca s maloletým dieťaťom zamietol, výrokom II. návrh otca na rozšírenie styku s maloletým dieťaťom zamietol, výrokom III. konanie o zákaze styku otca s maloletým dieťaťom zastavil, výrokom IV. konanie o pozbavenie rodičovských práv otca zastavil, výrokom V. uložil maloletému dieťaťu a jeho rodičom výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu, ktoré bude vykonávané prostredníctvom Centra pre deti a rodiny Dedina Mládeže, pracovisko Svätoplukova 1, Nové Zámky, po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku a výrokom VI. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s odkazom na čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 5, § 25 ods. 1, 2, § 37 ods. 2 písm. d) zákona č. 36/2005 Z. z. Zákona o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), § 29 ods. 1 a § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CSP“). V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že matka maloletého dieťaťa sa návrhom doručeným súdu dňa 14.04.2021 domáhala pozbavenia výkonu rodičovských práv otca a zákazu styku otca s maloletým dieťaťom. Návrh odôvodňovala tým, že v auguste 2020 sa jej maloleté dieťa sťažovalo, že bolo neskutočne smädné počas prázdninového pobytu u otca, keď sa boli bicyklovať a otec nezobral na výlet žiadnu vodu, ale len čokoládovú tyčinku a povedal dieťaťu, že si malo vodu zobrať. V januári 2021 jej dieťa povedalo, že počas silvestrovského týždňa u otca mu otec dával piť na svahu z jeho úst do úst, čo považuje za chorý spôsob zabezpečenia teplého nápoja. Vo februári 2021 bol otec s dieťaťom hrať tenis v hale, kde absolvovali 2 tréningy a medzitým si boli pozrieť film. Ani na jeden tréning otec nezobral pitie, iba sladkosti. Matka mala za to, že na základe týchto skutočností otec nie je schopný sa postarať o dieťa, a dokonca robí schválnosti. Počas víkendov v dňoch 25. až 27.09.2020 zobral maloletú na futbalový

zápas a po skončení zápasu do krčmy s kamarátmi. Dňa 20.12.2020 dieťa omylom pri hre koplo otca do chrbta a otec ho následne „recipročne“ udrel celou dlaňou a celou silou do stredu chrbta, z čoho mu nadskočilo srdiečko a uviedlo, že „revalo ako tur“. Otec rovnako nezodpovedne zabezpečuje zdravotnú starostlivosť a maloletú psychicky ničí. Otec sa nevhodne vyjadruje na adresu matky. Maloleté dieťa sa vyjadrilo matke, že v novembri 2020 otec chcel, aby mu umylo zadok a že videlo otcove prirodzenie a cítilo ho na svojom chrbte.

2. Otec maloletého dieťaťa s návrhom nesúhlasil a počas dokazovania doručil súdu dňa 08.04.2022 návrh na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Návrh odôvodňoval tým, že počas výkonu styku s maloletým dieťaťom sa ich vzájomný vzťah veľmi prehľbil. Učí ho dvom svetovým jazykom, ktoré plynule ovláda, osobne varí racionálnu primeranú stravu. Maloleté dieťa samo vyslovilo želanie, že by chcelo žiť aj s ním v takej miere ako s matkou. Prianie zobral vážne, preto zabezpečil dvojizbový byt v Nových Zámkoch na účely optimálneho vykonávania striedavej starostlivosti.

3. Matka v priebehu konania upustila od návrhu v časti obmedzenia rodičovských práv otca k maloletému dieťaťu a tento návrh zobrala späť. Rovnako zobrala späť návrh na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom. Zároveň sa však domáhala vzhľadom na zistené skutočnosti zúženia styku otca s maloletým dieťaťom tak, aby sa otec s maloletým dieťaťom stretával každú nepárnu sobotu od 09.00. do 18.00 hod. a každú nepárnu nedeľu od 08.00 do 17.00 hod.

4. Otec podaním zo dňa 05.09.2022 doručil súdu návrh na zmenu petitu, ktorým sa domáhal rozšírenia styku.

5. Súd konanie o zákaze styku otca s maloletým dieťaťom a konanie o pozbavenie rodičovských práv otca zastavil, pretože matka zobrala návrh späť a so späťvzatím návrhu súhlasil otec i kolízny opatrovník. Súd zdôraznil, že ide o dispozičné právo matky a z vykonaného dokazovania nevzhladol dôvod v konaní pokračovať.

6. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že v čase rozhodovania súdu vzhľadom na zistené skutočnosti a deštruktívnu komunikáciu medzi rodičmi nie je možné a potrebné ani jednému návrhu vyhovieť. Súd návrh matky na zúženie styku otca s maloletým dieťaťom len na navrhovaný minimálny čas na každú nepárnu sobotu od 09.00 do 18.00 hod. a na každú nepárnu nedeľu od 08.00 do 17.00 hod. zamietol, pretože mal za to, že takto navrhovaný styk v žiadnom prípade nie je v záujme maloletého dieťaťa vzhľadom na jeho vek, potreby a doteraz realizovaný styk. Nie je možné sa stotožniť s vyjadreniami matky, že preukázané konanie otca je jednoznačne v neprospech maloletého dieťaťa. Otec je s maloletým dieťaťom v kontakte a realizuje styk v zmysle súdnych rozhodnutí, a to každý nepárny týždeň v roku od piatku od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod. Rovnako bol upravený styk počas vianočných sviatkov, veľkonočných sviatkov a počas letných prázdnin. Styk sa na základe uvedených rozhodnutí realizoval a otec prejavoval a prejavuje intenzívny záujem o maloleté dieťa. Z vykonaného dokazovania nevyplynulo, že by maloleté dieťa nemalo pozitívny citový vzťah k otcovi, alebo že by nemalo pozitívne spomienky na čas strávený s otcom. Matka vzhľadom na svoje väčšie citové prežívanie sa snaží maloleté dieťa chrániť a keďže dokazovaním bolo preukázané, že nedošlo k sexuálnemu obťažovaniu, zmenila svoj postoj a zobrala návrh v časti zákazu styku a obmedzenia rodičovských práv otca späť.

7. Súd návrh otca na rozšírenie styku zamietol, pretože vzhľadom na preukázané a zistené skutočnosti mal za to, že doteraz upravený styk otca s dieťaťom je postačujúci. Otec si musí byť vedomý toho, že maloleté dieťa je ženského pohlavia vo veku blízkom puberty, čo je potrebné rešpektovať. Je preukázateľné, že rodičia medzi sebou nekomunikujú. Z dôvodu takéhoto prístupu rodičov dochádza k situáciám, ktoré podľa názoru súdu nie sú vždy v záujme dieťaťa a je samozrejmé, že druhý rodič ich vždy vyhodnotí v neprospech dieťaťa.

8. Vzhľadom na závery správ z Referátu poradenskopsychologických služieb, mediátora, ako aj kolízneho opatrovníka súd uložil rodičom a maloletému dieťaťu výchovné opatrenie podrobiť sa odbornému poradenstvu, ktoré bude vykonávané prostredníctvom CDR Dedina Mládeže, pracovisko Nové Zámky po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. Účelom výchovného opatrenia je odstránenie vyššie uvedených problémov medzi rodičmi s dôrazom na ich vzájomnú komunikáciu v

prvom rade, ako aj komunikáciu s maloletým dieťaťom vo vzťahu druhého rodiča. Súd sa domnieva, že ak rodičia upustia od svojich jednostranných predstáv a budú sa snažiť spolu komunikovať, s odbornou pomocou sa im podarí dosiahnuť sledovaný cieľ, ktorým je najlepší záujem maloletého dieťaťa.

9. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

10. Proti tomuto rozsudku vo výroku I., V. a v súvisiacom výroku VI. podala v zákonnej lehote odvolanie matka navrhujúc rozsudok v napadnutých výrokoch zmeniť tak, že výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu uloží len otcovi maloletého dieťaťa na obdobie jedného roka od právoplatnosti rozsudku a upraví styk otca s maloletou Y. na každú nepárnu sobotu od 09.00 hodiny do 17.00 hodiny a každú nepárnu nedeľu od 08.00 hodiny do 17.00 hodiny, čím dôjde k zmene rozsudku Okresného súdu Nové Zámky, sp. zn. 11P/32/2018-391 zo dňa 25.02.2020 v časti úpravy styku otca s maloletým dieťaťom. Podané odvolanie odôvodnila odkazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b), f), g), h) CSP. Namietala, že znalkyňa po vyšetrení maloletej Y. zistila, že vníma výrazne negatívne otcove neempatické správanie voči nej ako napríklad neprimerané tresty, krik, obviňovanie za to, že žaluje, prudká jazda autom, nútenie do činností, ktoré sa jej nepáčia, ako pitie džúsu, ktorý mal predtým v ústach jej otec, ísť na kone, do lietadla, nútené sväté prijímanie. Znalkyňou bolo konštatované, že otec je voči maloletému dieťaťu málo empatický, nevníma a nerešpektuje jej vývinové potreby. Osobnostné nastavenie otca voči matke je nekooperujúce, napriek snahe nedokáže komunikovať, nepýta sa na nič ohľadom maloletej Y., nezaujímá ho, pokiaľ mu oznamuje okolnosti týkajúce sa maloletého dieťaťa, nereflektuje na ne, presadzuje si svoje nároky alebo urobí presný opak toho, o čo ho požiada. Otec vedome a schválne koná tak, že maloletú stresuje, ubližuje jej (stláčanie na stehnách, búchanie po chrbte), dehonestuje ju (nútenie piť vodu z jeho úst), nedokáže zabezpečiť základné potreby ako je napríklad zvýšený príjem tekutín v letných tropických mesiacoch, či po fyzickej aktivite, a rovnako vykonáva s maloletým dieťaťom nevhodné aktivity vzhľadom na jej vek a pohlavie (kúpanie spolu vo vani). Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie nezohľadňuje názor maloletej Y. a nie je mu venovaná ani náležitá pozornosť. Neustále urážky, schválnosti a dehonestovanie jej osoby zo strany otca sú príčinou toho, že obmedzila kontakt na písomný. Z uvedeného dôvodu nesúhlasila s rozhodnutím súdu, že by sa mala podrobiť odbornému poradenstvu, súdu predložila komunikáciu s otcom, z ktorej je zrejme snaha a schopnosť konštruktívne komunikovať ohľadne dcéry. Odbornému poradenstvu by sa mal podrobiť len otec v záujme akceptácie osoby matky v živote maloletej Y., v rámci ktorého by otec mohol zistiť, ako konštruktívne komunikovať a reflektovať negatívnu spätnú väzbu či už od maloletej alebo od nej. Z dlhodobého konania otca a jeho iracionálneho prístupu nadobúda dojem, že otec preukázateľne a očividne narúša zdravý psychický vývoj maloletej Y., napr. nútením dieťaťa, aby klamalo pred autoritou kolízneho opatrovníka, vyvíjaním tlaku a spôsobovaním stresu jej manipuláciou v snahe zmeniť jej výpoveď a následným zosmiešňovaním maloletého dieťaťa v prostredí otcovej rodiny. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že otec na zavedenú výchovu nenadväzuje a má tendenciu ju narúšať.

11. K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník uvádzajúc, že sa v plnom rozsahu pridrižava svojich vyjadrení na pojednávaní konanom vo veci samej. Vzťahy medzi rodičmi maloletého dieťaťa, ako aj ich vzájomná komunikácia sú vážne narušené. Je potrebné pracovať s rodičmi maloletého dieťaťa, ako aj s maloletým dieťaťom, aby navzájom spolupracovali a snažili sa o korekciu vzťahov. Podľa názoru kolízneho opatrovníka je súčasná úprava styku postačujúca pre upevňovanie a rozvíjanie citových väzieb a vzťahov medzi maloletým dieťaťom a otcom. Navrhol odvolaciemu súdu rozhodnutie prvoinštančného súdu potvrdiť.

12. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka sa vyjadrila matka uvádzajúc, že vzhľadom k doterajším problémom s prístupom a konaním otca je toho názoru, že aktuálne je v záujme maloletého dieťaťa, aby bol styk s otcom realizovaný v užšom rozsahu, a to tak po stránke psychickej, ako aj zdravotnej a výchovno - vzdelávacej, a to s poukazom na stabilitu jej doterajšieho výchovného režimu, ako aj stabilitu výchovného prostredia, a predovšetkým z hľadiska jej bezpečia. Po výrazne negatívnych osobných skúsenostiach s otcom z obdobia ich spolužitia a následných spoločných stretnutiach či už v rámci mediácie alebo na odbore oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately alebo na súdnych pojednávaniach, prežíva kvôli konfrontácii s otcom neprimeraný stres, ktorý v dôsledku opakovaných negatívnych zážitkov a skúseností prerástol do panicko - úzkostných stavov s neurovegetatívnou manifestáciou, v dôsledku čoho bola nútená vyhľadať psychologickú pomoc. Aj zo zistení znalkyne a rovnako aj z vykonaného dokazovania je preukázané, že odbornému poradenstvu by sa mal podrobiť

otec a mal by zmeniť svoj prístup voči matke, keďže doposiaľ ju spochybňuje a neguje. Návrh na obmedzenie styku vyplýva z doposiaľ zistených nedostatkov v starostlivosti otca o maloletú, ktoré indikujú potrebu odbornej pomoci formou odborného poradenstva, pričom do obdobia, kým nedôjde k náprave, je v záujme maloletého dieťaťa obmedziť kontakt s otcom v zmysle jej návrhu.

13. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“, v spojení s § 2 ods. 1 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65, § 66 CMP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 117 ods. 2 písm. c), § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutých výrokoch I., V. a VI. vecne správny, preto rozsudok v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že matka maloletého dieťaťa sa návrhom doručeným súdu dňa 14.04.2021 domáhala pozbavenia otca výkonu rodičovských práv a zákazu styku otca s maloletou. Otec maloletého dieťaťa s návrhom matky nesúhlasil a počas konania doručil súdu dňa 08.04.2022 návrh na zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Matka v priebehu konania upustila od návrhu v časti obmedzenia rodičovských práv otca k maloletému dieťaťu a tento návrh zobrala späť. Rovnako zobrala späť návrh na zákaz styku otca s maloletým dieťaťom. Zároveň sa však domáhala vzhľadom na zistené skutočnosti zúženia styku otca s maloletým dieťaťom tak, aby sa otec s maloletým dieťaťom stretával každú nepárnu sobotu od 09.00. do 18.00 hod. a každú nepárnu nedeľu od 08.00 do 17.00 hod. Otec podaním zo dňa 05.09.2022 upustil od návrhu na striedavú osobnú starostlivosť a domáhal sa rozšírenia styku s maloletou Y.. Súd na pojednávaní uznesením zo dňa 26.09.2022 pripustil zmenu petitu návrhu otca a pripustil tiež zmenu petitu návrhu matky. Po vykonanom dokazovaní rozhodol vo veci samej tak, že rozsudkom č. k. 16P/27/2021-594 zo dňa 26.09.2022 výrokom I. návrh matky na zúženie styku otca s maloletým dieťaťom zamietol, výrokom II. návrh otca na rozšírenie styku s maloletým dieťaťom zamietol, výrokom III. konanie o zákaze styku otca s maloletým dieťaťom zastavil, výrokom IV. konanie o pozbavenie rodičovských práv otca zastavil, výrokom V. uložil maloletému dieťaťu a jeho rodičom výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu, ktoré bude vykonávané prostredníctvom Centra pre deti a rodiny Dedina Mládeže, pracovisko Svätoplukova 1, Nové Zámky, po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku a výrokom VI. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Proti tomuto rozsudku vo výrokoch I., V. podala odvolanie v zákonnej lehote matka. Odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní vychádzal najmä z nižšie citovaných zákonných ustanovení:

15. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

16. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

17. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo ho zakáže.

18. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

19. Pri rozhodovaní o výchove maloletého dieťaťa rodičov, ktorí spolu nežijú, je vždy prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Súd vždy prihliadne na to, aby boli zistené najpriaznivejšie podmienky pre zdravý vývoj dieťaťa. Rozhodovanie o výchove maloletého dieťaťa jedným z rodičov spočíva v posúdení, ktorý z rodičov má lepšie možnosti a schopnosti k tomu, aby vychovával maloleté dieťa. Základným predpokladom správneho rozhodnutia o výchove maloletého dieťaťa je, aby si súd zabezpečil spoľahlivý

podklad vykonaním a zhodnotením všetkých vhodných dôkazov na všestranné objasnenie skutočností, ktoré charakterizujú osoby rodičov, ako aj ich spoločenské uplatnenie, ich postoj k práci, spoločnosti, plneniu spoločenských povinností, k verejnému životu, i vzťah k rodine, k deťom, ich životné podmienky, vzťah k osobám, ktoré s nimi žijú v spoločnej domácnosti. Vedľa skutočností, ktoré charakterizujú osoby rodičov i prostredie v ktorom žijú, sú pre rozhodovanie o výchove maloletých detí významné skutočnosti, ktoré sa týkajú výlučne dieťaťa. Napríklad jeho vek, pohlavie, zdravotný stav, vzťah k rodičom, sklony a záujmy a podobne. Rozhodnutie o výchove maloletého dieťaťa jedným z rodičov zachováva väčšinu rodičovských práv a povinností rodiča, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Styk tohto rodiča sa uskutočňuje predovšetkým v záujme dieťaťa. V záujme dieťaťa je aj to, aby sa styk s rodičom uskutočňoval v ovzduší, ktoré nie je poznamenané konfliktnými vzťahmi medzi rodičmi, pretože styk dieťaťa s rodičom ktorému nebolo zverené do výchovy, môže v konfliktných pomeroch viesť k narušeniu zdravého vývoja dieťaťa.

20. Ustanovenie § 25 ods. 3 Zákona o rodine umožňuje súdu veľmi účinne zasiahnuť do vzájomného pomeru rodiča a dieťaťa tým, že súd obmedzí styk dieťaťa s rodičom, alebo ho dokonca zakáže. Také zásahy súdu sú možné len vtedy, keď je to potrebné v záujme dieťaťa, teda keď styk ohrozuje jeho fyzické či psychické zdravie, pričom ide o opatrenie, ktoré prenikavo zasahuje do práv a povinností rodiča. O takom tvrdom opatrení by mal súd rozhodnúť zásadne len po vykonaní právne významných dôkazov a výsluchu znalcov, najmä lekára a psychológa. Ide totiž o opatrenie, ktoré má súd použiť len v najkrajnejších prípadoch, keď zistí, že stykom rodiča a dieťaťa sa do tej miery narušuje výchova dieťaťa, že to ohrozuje jeho zdravotný stav. Jediným kritériom pre vyslovenie zúženia styku rodiča s maloletým dieťaťom je nevyhnutnosť takéhoto zúženia a záujem dieťaťa, z ktorého táto nevyhnutnosť vyplýva.

21. V posudzovanej veci súd prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu matky na zúženie styku otca s maloletým dieťaťom správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil. Odvolací súd tak, ako súd prvej inštancie konštatuje, že zistený skutkový stav preukázal, že zúženie styku otca s maloletou Y. by nebolo v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Tento názor sa zhoduje aj s názorom kolízneho opatrovníka, ktorý navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Súd prvej inštancie svojím rozhodnutím rešpektoval právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a prihliadol na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu výchovného prostredia, pričom zároveň rešpektoval právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku nielen s matkou, ale aj s otcom, ktorému nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Práva a povinnosti oboch rodičov sú rovnocenné v medziach stanovených zákonom. V záujme zachovania jeho zdravého vývinu je potrebné dodržiavať styk s otcom, zachovať a upevniť citové väzby s otcom tak, aby maloleté dieťa malo pozitívny mužský vzor v osobe otca pri ďalšom fyzickom i psychickom vývoji. Odvolací súd mal za preukázané, že maloleté dieťa má k otcovi vytvorený pozitívny vzťah a dokáže oceniť pozitívne zážitky s ním. Na spoločné chvíle strávené s otcom má množstvo pozitívnych spomienok. Maloletá Y. síce negatívne vníma neempatické správanie sa otca voči nej a antagonické správanie sa voči matke, s ktorým nie je stotožnená, no v konečnom dôsledku postoj maloletej k otcovi nie je negatívny, resp. ich vzťah rozvrátený, vyžadujúci si zásah súdu formou zúženia ich styku. Napriek tomu, že maloleté dieťa prežíva aj negatívne situácie s otcom, ktoré sa mu nepáčia, nemožno konštatovať, že by tieto negatívne skúsenosti mali pre súd indikovať potrebu zúženia doteraz ustáleného styku otca s maloletou. V konaní nebolo preukázané, že by otec nebol schopný sa o maloleté dieťa vhodne postarať počas času, kedy sa nachádza v jeho starostlivosti, pričom na starostlivosť o maloletú sa podieľajú aj ďalšie osoby, a to otcova matka a sestra. Styk otca s maloletou Y. sa do rozhodnutia súdu prvej inštancie realizoval na základe rozhodnutia Okresného súdu Nové Zámky č. k. 11P 32/2018- 391 zo dňa 26.02.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 25.02.2020, a to každý nepárny týždeň od piatka od 17.00 hod. do nedele do 17.00 hod., a styk bol upravený aj počas školských prázdnin v priebehu roka. Matka návrhom na zúženie styku žiadala, aby styk otca s maloletým dieťaťom prebiehal každú nepárnu sobotu od 9.00 hod. do 18.00 hod. a každú nepárnu nedeľu od 8.00 hod. do 17.00 hod. Žiadny z matkou uvádzaných dôvodov na zúženie styku však neodôvodňuje zmenu v styku otca s maloletou v tom smere, že maloletá u otca nebude prespávať, resp. tráviť čas počas školských prázdnin. Matka neuvádzala, že by počas styku boli závažné problémy pri prespávaní maloletej u otca, ani neuvádzala akékoľvek problémy súvisiace s dlhšie tráveným časom maloletého dieťaťa v spoločnosti otca (napríklad počas dovolenky v Chorvátsku). Odvolací súd zastáva názor, že pokiaľ je otec podľa návrhu matky schopný sa o maloleté dieťa postarať počas dňa (v čase od 8.00 hod. do 18.00 hod., kedy matka navrhovala styk), je schopný sa o maloleté dieťa postarať aj počas noci a prázdnin. Pozeranie

filmov, ktoré subjektívne môžu maloletú rozrušiť, nie je dôvodom pre zúženie styku otca s maloletým dieťaťom. Matka môže konanie otca subjektívne hodnotiť ako nezodpovedné, nemusí sa stotožňovať s jeho výchovnými metódami, ale pokiaľ toto konanie neohrozuje zdravie maloletého dieťaťa, jeho vývin, mravnú výchovu, ani iné potreby maloletej, nemožno otca hodnotiť ako nespôsobilého sa o maloletú Y. postarať a obmedzovať ho v styku s ňou. Za dôvody pre zúženie styku otca s maloletým dieťaťom nemožno považovať to, že otec zabudne zobrať na výlet s dieťaťom vodu, maloletému dieťaťu dá zjesť tyčinku, či sladený nápoj a nedáva mu piť čerstvé mlieko. Rovnako za takéto dôvody nemožno považovať vrátenie sa z výletu na bicykloch po tme, kúpanie sa v studenom bazéne, neúčast' dieťaťa na gymnastických pretekoch z dôvodu výletu v Záhrebe. V konečnom dôsledku teda matka návrh na zúženie styku neodôvodnila tak závažnými skutočnosťami, ktoré by odôvodňovali potrebu obmedzenia styku otca s maloletým dieťaťom. Čo sa týka požitia alkoholických nápojov, maloleté dieťa by nemalo vidieť svojho rodiča v stave opitosti, no pokiaľ išlo len o príležitostné požitie alkoholu rodičom a nie pravidelnú konzumáciu alkoholu v prítomnosti maloletého dieťaťa, ktoré sa v budúcnosti opakovať nemusí, nezakladá to relevantný dôvod pre zúženie styku otca s maloletým dieťaťom. Maloletá Y. otcovi vytkla požívanie alkoholických nápojov v jeho prítomnosti a otec v tomto maloletej prisľúbil nápravu. Odvolací súd sa nestotožnil s tvrdením matky, že otec vedome a schválne koná tak, že maloletú stresuje, ubližuje jej, dehonestuje ju, nedokáže zabezpečiť základné potreby a vykonáva s maloletým dieťaťom nevhodné aktivity vzhľadom na jej vek a pohlavie. Podľa názoru súdu nejde o schválne konanie otca s úmyslom ublížiť maloletému dieťaťu alebo matke, ale o konanie otca, ktoré on považuje za vhodné a adekvátne veku dieťaťa, no maloleté dieťa to vníma opačne a tak to matke prezentuje.

22. Odvolací súd zastáva názor, že nevhodné správanie sa otca k maloletému dieťaťu, ktorým nerešpektuje vývinové potreby dieťaťa, v niektorých situáciách sa nezameriava prioritne na potreby dieťaťa, nevolí vhodné výchovné spôsoby, je možné odstrániť súdom uloženým výchovným opatrením, v rámci ktorého otec pochopí potreby a vôľu maloletej Y. v danom veku, naučí sa ju rešpektovať, akceptovať rolu matky v živote dieťaťa, ktorá je pre ňu ústrednou osobou, a rešpektovať i názor maloletého dieťaťa. Odvolací súd zastáva názor, že konanie otca, ktoré matka uvádzala ako dôvod pre zúženie jeho styku s maloletou, možno zlepšiť, resp. odstrániť nariadením výchovného opatrenia. V prípade zmeny správania otca voči maloletému dieťaťu možno dôvodne očakávať, že aj maloleté dieťa bude na osobu otca pozeráť pozitívnejšie, vytvárať si nové pozitívne zážitky s otcom a bude dobrovoľne pociťovať túžbu s ním spoločne tráviť čas. Skutočnosť, že maloleté dieťa negatívne vníma neempatické správanie sa otca k nemu tiež nezakladá dôvod na zúženie styku s otcom, ale potrebu zlepšenia komunikácie medzi otcom a maloletým dieťaťom.

23. Odvolací súd zastáva názor, že problémy, ktoré v tejto rodine vznikajú, pramenia aj z rozvrátených vzťahov rodičov, odmietania akceptovania skutočnosti, že obaja majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti, problematickej vzájomnej komunikácie týkajúcej sa maloletého dieťaťa, ako i ďalších skutočností, ktoré sa premietajú do vzťahu maloletého dieťaťa k otcovi. Odvolaciemu súdu je zrejmá rozpornosť vyjadrení maloletého dieťaťa, ktoré raz uvádza, že sa s otcom už nechce stykať, otec je zlý, no neskôr uvádza, že má otca rovnako rado ako matku, ale bojí sa reakcie matky na jeho pozitívny vzťah k otcovi. Je nespochybniteľné, že vyjadrenia maloletej sú ovplyvnené postojom jej rodičov, pričom maloletá Y. sa nechce dostať do konfliktu ani s jedným rodičom ohľadne jej výpovedí či už pred súdom alebo kolíznym opatrovníkom. Nemožno sa stotožniť s názorom matky, že napadnutý rozsudok nezohľadňuje názor maloletej Y. a nie je mu venovaná ani náležitá pozornosť. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že maloleté dieťa má k otcovi vytvorený pozitívny vzťah a dokáže oceniť pozitívne zážitky s ním, negatívne však vníma neempatické správanie otca k nej.

24. Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu, b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce, d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

25. Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

26. Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

27. Systém výchovných opatrení v zmysle ust. § 37 Zákona o rodine je vybudovaný systematicky, od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Veľmi účinným sa v poslednom období ukázalo najmä využitie uloženia povinnosti odborného poradenstva v špecializovaných zariadeniach, ktoré súd môže uložiť rodičom maloletého alebo dieťaťa. Hoci zákon hovorí všeobecne o odbornom poradenstve využíva sa prevažne psychologické poradenstvo. Toto poradenstvo vykonávajú aj psychologické centrá, ktoré sú zriadené pri orgánoch sociálno-právnej ochrany detí. Zákon o rodine jasne proklamuje, za akých podmienok pripadá uloženie výchovného opatrenia do úvahy a zároveň pripúšťa uloženie výchovného opatrenia aj len jednému z rodičov, obom rodičom, spoločne obom rodičom, niektorému z rodičov a dieťaťu alebo obom rodičom a dieťaťu. Ak podmienky na uloženie výchovného opatrenia vo vzťahu ku konkrétnej osobe nie sú naplnené, nemožno tejto osobe uložiť výchovné opatrenie, pretože takýto neoprávnený a bezdôvodný faktický zásah zákon nepripúšťa a určitým spôsobom by privodil až obmedzenie výkonu rodičovských práv a povinností.

28. V konaní bolo preukázané, že rodičia maloletého dieťaťa nedokážu spolu konštruktívne komunikovať, čo môže byť prekážkou fungovania pravidelných stykov otca s maloletým dieťaťom, čím by mohlo dôjsť k porušovaniu práva dieťaťa byť vychovávané oboma svojimi rodičmi. V osobe otca ide pritom o rodiča, ktorý má k svojej dcére citové väzby a má eminentný záujem podieľať sa na osobnej starostlivosti a výchove maloletej Y. a pravidelne sa s ňou kontaktovať. Napriek jeho snahe udržiavať pravidelný kontakt, otec nevie zaujať adekvátny postoj voči maloletému dieťaťu, ktorý vyžaduje vysokú mieru pochopenia, rešpektovania vôle a názoru dieťaťa a uvedomenia si nezastaviteľného vývoja maloletého dieťaťa, s ktorým sa menia jeho potreby, zvyky a názory. Otec sa nespráva voči maloletému dieťaťu dostatočne chápavo, citlivo a rešpektujúco, dokonca pred ním verbálne útočí na matku, hanlivo ju označuje, čo len vyhrcuje negatívne vzťahy medzi rodičmi a narúša vzťah otca s maloletou Y.. Maloleté dieťa potrebuje vo svojom živote oboch rodičov, ktorí sa majú spoločne podieľať na jeho výchove, hoci spoločne nežijú. Osobnostné nastavenie otca voči matke sa javí byť nekooperujúce, matka uvádzala, že otec sa nepýta na nič ohľadom maloletej Y., nezaujíma ho, pokiaľ mu oznamuje okolnosti týkajúce sa maloletého dieťaťa, nerefektuje na ne, presadzuje si svoje nároky alebo urobí presný opak toho, o čo ho požiada. Z uvedených dôvodov je potrebné a vhodné poskytnúť rodičom a maloletému dieťaťu odborné poradenstvo za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie rodičov, a zároveň osvojenia správneho postupu a spôsobu komunikácie otca s maloletou Y.. Tá znáša následky ich negatívneho vzťahu, pretože je priamo, či nepriamo vťahovaná do konfliktu medzi rodičmi. Pokiaľ nebudú odstránené problémy v komunikácii rodičov, ako aj problémy v komunikácii medzi otcom a maloletou Y., vzťahy v rodine sa nezlepšia, dôsledkom čoho môže byť vážne narušenie až pretrhnutie citových väzieb medzi otcom a maloletým dieťaťom, čo je v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa. Z uvedených dôvodov zastáva odvolací súd názor, že poskytnutie odborného poradenstva je v tomto prípade vhodné a účelné.

29. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom matky, že odbornému poradenstvu by sa mal podrobiť len otec, čo matka odôvodňovala tým, že ona sa snaží s otcom komunikovať, ale problém je v otcovi, pričom poukázala aj na nevhodnosť jej kontaktu s otcom, čo by malo negatívny vplyv na jej psychiku. Tu je potrebné si aj zo strany matky uvedomiť, že je jednoznačne v záujme maloletej Y., aby sa jej rodičia dokázali k sebe slušne správať, naučili sa spolu komunikovať a vzájomne rešpektovať svoju rolu rodiča a dôležitosť tejto role v živote maloletého dieťaťa. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie považoval za potrebné uloženie výchovného opatrenia obom rodičom. Uložené odborné poradenstvo sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny Dedina Mládeže, a to za prítomnosti pracovníkov, ktorí sú odborne vzdelaní a fundovaní, čo by mohlo priniesť pozitíva do vzťahu medzi rodičmi, čo v konečnom dôsledku bude v prospech zdravého všestranného vývinu maloletého dieťaťa.

Tvrdenia matky o negatívnom vplyve stretnutí s otcom na jej psychiku sa javili odvolaciemu súdu ako účelové, keďže z obsahu spisu je zrejmé, že aj v minulosti sa rodičia zúčastnili mediácie a samotní rodičia ako pozitívnu spätnú väzbu mediálneho procesu uviedli, že od začatia mediácie sa zlepšila situácia pri preberaní a odovzdávaní maloletej. Zo záverečnej správy z mediálneho procesu tiež vyplýva, že počas mediácie sa rodičia správali slušne, vyjadrovali sa adekvátne a vhodne, mediátorka ich musela korigovať len sporadicky. Obaja rodičia by si najmä mali uvedomiť, že zlepšenie komunikácie medzi nimi a vzájomné rešpektovanie sa, bude mať predovšetkým pozitívny vplyv na ich maloleté dieťa, ktoré je v ich životoch určite prvoradé.

30. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok vo výrokoch I., V. a v súvisiacom výroku VI. o trovách konania potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny.

31. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

32. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).